

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ และเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการวางรากฐานการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคมการเมืองและสภาพแวดล้อม ประเทศใดก็ตามที่คนในชาติได้รับการศึกษาถึงแม้จะมีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์เพียงใดก็ตาม รายได้ของคนในชาติก็มักจะแตกต่างกันไปด้วย ทั้งนี้เพราะขาดกำลังคนที่มีสติปัญญาที่จะนำทรัพยากรนั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในทางเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษาจึงนับเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาค้นคว้าต่างๆ ในสังคมได้ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่องตลอดช่วงชีวิต การวางรากฐานพัฒนาการของชีวิตตั้งแต่แรก การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถด้านต่างๆ ที่จะดำรงชีพและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงรวมเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้ (สำนักงานสภาการศึกษา, 2552, 17 – 19)

การบริหารสถานศึกษามีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่คุณภาพของผู้เรียน การบริหารโรงเรียนเป็นแหล่งพัฒนาประชากรของประเทศที่สำคัญยิ่ง เป็นหน่วยงานที่ใช้ คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์จำนวนมากมาย หากการจัดการบริหารงานในโรงเรียนขาดประสิทธิภาพ ผลผลิตของโรงเรียน คือ นักเรียนที่สำเร็จออกไปย่อมมีประสิทธิภาพต่ำ ซึ่งส่งผลกระทบต่อพัฒนาประเทศย่อมล่าช้าตามไปด้วย ซึ่งเป็นผลผลิตของการจัดการศึกษา การบริหารโรงเรียนตามนโยบายของรัฐเป็นการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งกำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และบริหารทั่วไป (ธีระ รุญเจริญ, 2546, หน้า 57) โดยเฉพาะงานวิชาการเป็นงานที่มีขอบข่ายกว้างขวางและมีความสำคัญยิ่งต่อหน่วยงานทางการศึกษาหรือสถานศึกษา เปรียบเสมือนหัวใจของการบริหารงานทุกอย่างของสถานศึกษา จุดมุ่งหมายของงาน

วิชาการอยู่ที่สร้างผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ อันส่งผลถึงคุณภาพของพลเมืองและความมั่นคงของประเทศชาติ งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา ซึ่งการบริหารงานวิชาการ มีขอบข่ายดังนี้

- 1) หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร
- 2) การวิจัยในชั้นเรียน
- 3) การสอนซ่อมเสริม
- 4) การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 5) การนิเทศภายในสถานศึกษาและ
- 6) การประกันคุณภาพการศึกษา

การบริหารงานวิชาการเป็นการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน (ปรียาภรณ์ วงศ์อนุตรโรจน์, 2543, หน้า 79)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับหลักการจัดการศึกษาภายในประเทศไว้หลายมาตรา เช่นในมาตรา 80 วรรค (3) ระบุว่า “รัฐต้องดำเนินการตามนโยบายด้านการศึกษา พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกรวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข” และในมาตรา 49 ได้บัญญัติไว้ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” จากบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ดังกล่าว แสดงถึงเจตนารมณ์ในการปฏิรูปการศึกษาโดยพัฒนาให้สอดคล้องและทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ดังนั้น การศึกษาจึงมีความเป็นพลวัตควบคู่ไปกับการพัฒนาคนในชาติให้เป็นผู้มีความรู้คู่ความคิด ตลอดจนการให้บุคคลได้รับความเสมอภาคในการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย เพื่อให้ประชาชนได้รับโอกาสทางการศึกษาเพิ่มมากขึ้น (ราชกิจจานุเบกษา, 2550 หน้า 15, 23) จากบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ดังกล่าว ส่งผลให้มีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาไว้ในหมวด 1 มาตรา 6 ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข”

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 พระราชบัญญัติฉบับนี้มีเจตนารมณ์ที่ต้องการเน้นย้ำว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การจัดการศึกษา ให้ยึดหลักดังนี้ 1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน 2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง สำหรับเรื่องการจัดระบบ โครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักดังนี้ 1) มีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ 2) มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3) มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุก ระดับและประเภท 4) มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง 5) ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา 6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

รัฐบาลไทยได้มีนโยบายปฏิรูปการศึกษาโดยประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ทำให้ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาของไทยอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในระดับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงศึกษาธิการได้กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปยังสถานศึกษา ทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป จากบทบาทหน้าที่ดังกล่าวสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งถือได้ว่าเป็นสถาบันทางสังคมที่ได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่สร้าง และพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ นั่นคือเป็นคนดี คนเก่ง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข จึงต้องเผชิญกับภาระหน้าที่ความรับผิดชอบที่ซับซ้อนแปลกใหม่และท้าทายต่อการบูรณาการศาสตร์ต่างๆ มาใช้ในการบริหารงาน บริหารคน ตลอดจนจนการบริหารการเปลี่ยนแปลง อย่างมีศิลป์ เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในที่สุด จากความคาดหวังของสังคมไทยที่มีต่อการจัดการศึกษาดังกล่าว เป็นผลทำให้สถานศึกษาได้รับความสนใจ และมีเสียงวิพากษ์วิจารณ์จากสาธารณชนที่มีต่อคุณภาพของสถานศึกษาเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ก็เพื่อให้สังคมโดยเฉพาะผู้ปกครองได้เกิดความมั่นใจว่าโรงเรียนที่ส่งบุตรหลานไปเรียนนั้นเป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพ ปราศจากมลพิษทางสังคม เช่น ปลอดภัย

ยาเสพติด ครูอาจารย์มีความรัก ความสามัคคีเอื้ออาทรต่อเพื่อนครูและศิษย์ โรงเรียนมีระเบียบวินัยในระดับที่จะทำให้นักเรียนเป็นคนดี คิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาได้ มีความสุขอยู่ในสังคมและพร้อมที่จะเอื้อเพื่อแผ้วแผ่เจือจุนสังคมเป็นเยาวชนที่มีคุณภาพต่อไป

ดังนั้น ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถ ทักษะหรือพฤติกรรมในการบริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญ ผู้บริหารทุกคนจึงต้องตระหนักและให้ความสำคัญการพัฒนาตนจนถึงระดับความเป็นวิชาชีพ เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะ หรือพฤติกรรมที่ดีในการปฏิบัติงานและการประเมินผลด้วยตนเอง (วิโรจน์ สารรัตน์, 2548, หน้า 8) ดังที่ สุรียน เอกสกนธ์ (2548, อ้างถึงใน ขวัญใจ เกตุอุดม, 2554, หน้า 19) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้นำ คือคนที่เป็นผู้ชี้กำหนดทิศทางไปข้างหน้าให้ผู้อื่นปฏิบัติตามโดยอาศัยการพูด การชักนำ หรือการแสดงพฤติกรรมเพื่อให้ผู้ที่ตามมีความศรัทธาในแนวความคิดนี้ ซึ่งต้องมี คือ 1) มีความรู้ 2) มีความกล้าหาญ 3) มีความเด็ดขาด 4) มีความยุติธรรม 5) มีความเป็นที่เชื่อถือได้ 6) มีลักษณะท่าทางที่ดี 7) มีความขยันอดทน 8) มีความกระตือรือร้น 9) มีความซื่อตรง 10) มีความคิดริเริ่ม 11) มีความไม่เห็นแก่ตัวและมีความรู้จักตนเองและผู้อื่น

จากสภาพการดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าการศึกษานั้นได้เข้ามามีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งต่อชีวิตมนุษย์นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและในอนาคต สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งปัจจุบันนี้เป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษา ได้เห็นความสำคัญในเรื่องของการบริหารงานวิชาการ โดยเฉพาะงานด้านการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นหน้าที่หลักของบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเปลี่ยนแปลงตนเองให้เป็นผู้นำทางด้านวิชาการและสนับสนุนส่งเสริม และพัฒนาให้บุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาได้มีความรู้ความสามารถและความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิชาการพร้อมกับให้ความเชื่อมั่นกับผู้ปกครองที่นำบุตรหลานเข้ามาศึกษาในสถานศึกษา คือคุณภาพผู้เรียนต้องมีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับของสังคมโดยทั่วไป จากภาระงานที่กล่าวมาข้างต้นนี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อจะได้เป็นฐานข้อมูลต่างๆ ในด้านงานวิชาการ เพื่อจะได้เป็นประโยชน์ และแนวทางในการบริหารงานด้านวิชาการของสถานศึกษา และการจัดการศึกษาในสถานศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น งานที่เกี่ยวข้องกับ

ปัจจัยการบริหารงานวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนเมื่อสำเร็จการศึกษา

การบริหารงานวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษา พุทธศักราช 2550 ไว้เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2550 กำหนดการกระจายอำนาจไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสถานศึกษาในอำนาจหน้าที่ ในรายละเอียดตามกฎหมายกระทรวงได้กำหนดการกระจายอำนาจด้านวิชาการไว้ดังนี้ 1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2) การวางแผนงานวิชาการ 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6) การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ 9) การนิเทศการศึกษา 10) การแนะแนวการศึกษา 11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ 16) การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา 17) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550, หน้า 1 – 4) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ได้สนองนโยบายกลยุทธ์จุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการโดยได้ปฏิบัติตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์การกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษา พุทธศักราช 2550 เป็นต้นมา ส่งผลให้ผู้บริหารโรงเรียนได้นำผลการบริหารงานวิชาการสามารถวัดผลสำเร็จได้จากการประเมินคุณภาพภายนอก

การศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ปีการศึกษา 2554 – 2556 พบว่า โรงเรียนที่ได้รับการประเมินภายนอก รอบสามไปแล้วจำนวน 20 โรงเรียน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีผลการประเมินต่ำกว่าระดับดี และควรพัฒนามากที่สุด คือ ตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1, 2555, หน้า 6) และผลจากการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน O-NET (Ordinary National Education Test) ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2557 รวม 8 สาระในระดับเขตพื้นที่การศึกษาคิดเป็นร้อยละ

ละ 42.26 ปีการศึกษา 2558 คิดเป็นร้อยละ 41.70 เมื่อนำคะแนนที่เป็นค่าร้อยละมาคิดหาค่าผลต่าง พบว่า คะแนนสอบ O-NET (Ordinary National Education Test) ของนักเรียนระดับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2558 ลดลงจากปีการศึกษา 2557 ร้อยละ 0.56 และผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน O-NET (Ordinary National Education Test) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ปีการศึกษา 2557 รวม 8 สาระในระดับเขตพื้นที่การศึกษาคิดเป็นร้อยละ 37.44 ปีการศึกษา 2558 คิดเป็นร้อยละ 35.43 เมื่อนำคะแนนที่เป็นค่าร้อยละมาคิดหาค่าผลต่าง พบว่า คะแนนสอบ O-NET (Ordinary National Education Test) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2558 ลดลงจากปีการศึกษา 2557 ร้อยละ 2.01 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1, 2559)

จากข้อมูลข้างต้น แสดงว่า บุคคลที่มีความสำคัญที่จะช่วยให้การบริหารงานวิชาการให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งเอาไว้ก็คือ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เนื่องจากงานวิชาการนั้นจะเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จเรื่องของคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โรงเรียนมีการแบ่งการบริหารงานออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารบุคลากร ด้านบริหารทั่วไป และด้านบริหารงบประมาณ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาด้านบริหารงานวิชาการ โดยมุ่งที่จะศึกษา ปัจจัยการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ว่ามีปัจจัยใดบ้างในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนจนประสบผล สำเร็จในการบริหารงานวิชาการ และเพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยมาเป็นข้อมูลย้อนกลับทั้งเป็นประโยชน์ต่อ ผู้บริหารโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เพื่อกำหนดนโยบาย ส่งเสริม สนับสนุน นิเทศ ติดตาม พัฒนา ปรับปรุงแก้ไข การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาของตนเองให้มีประสิทธิภาพและมีความเหมาะสม เพื่อให้การบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เกิดความสำเร็จในด้านคุณภาพผู้เรียนต่อไป

คำถามการวิจัย

จากการศึกษาองค์ความรู้ เกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียน ทำให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ ซึ่งเป็นงานหลักของโรงเรียนที่มีส่วนสำคัญที่ทำให้

เกิดความสำเร็จที่ส่งผลไปถึงนักเรียนหรือในที่นี้เรียกว่าประสิทธิผลการเรียนรู้ของนักเรียน ผู้วิจัยจึงตั้งคำถามการวิจัยไว้ดังนี้

1. ปัจจัยการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต1 มีการดำเนินงานอยู่ในระดับใด
2. คุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อยู่ในระดับใด
3. ปัจจัยการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ที่เลือกมาศึกษาครั้งนี้ ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 หรือไม่ อย่างไร
4. ปัจจัยการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีของคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนมีอะไรบ้าง และมีสมการพยากรณ์เป็นอย่างไร
5. แนวทางการพัฒนาปัจจัยการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต1
2. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
3. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
4. เพื่อค้นหาปัจจัยการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารที่เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีของคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนและสมการพยากรณ์
5. ได้แนวทางการพัฒนาปัจจัยการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

สมมติฐานของการวิจัย

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาลักษณะพื้นฐานทั่วไป เกี่ยวกับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 และผลงานการวิจัย เกี่ยวกับการบริหารงาน ผู้วิจัยได้นำมากำหนดสมมติฐานของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ปัจจัยการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารที่เลือกมาศึกษาทุกปัจจัยมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก
2. คุณภาพผู้เรียนของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อยู่ในระดับมาก
3. ปัจจัยการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวก กับคุณภาพผู้เรียนของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
4. ปัจจัยการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสามารถพยากรณ์คุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน และสามารถนำมาสร้างเป็นสมการพยากรณ์ได้

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีความสำคัญ ดังนี้

1. ได้ทราบการดำเนินการเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
2. ได้ทราบคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
3. ได้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร กับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
4. ได้ทราบถึงปัจจัยการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารที่เป็นตัวพยากรณ์ที่

ดีของคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนและสมการพยากรณ์

5. ได้หาแนวทางการพัฒนาปัจจัยการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษาปัจจัยการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ส่วน คือ ขอบข่ายงานวิชาการ และขอบข่ายด้านคุณภาพผู้เรียน ดังนี้

1.1 ขอบข่ายงานวิชาการ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1.1.1 ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของ กระทรวงศึกษาธิการ (2556, หน้า 39 – 49) นาครินทร์ คำรัมย์ (2549, หน้า 20 – 45) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 29 – 30) กุลฑริ พิกุลแกม (2551, หน้า 15) พิระพงษ์ เผ่าภูไทย (2551, หน้า 15 – 38) บุษบา ศรีสร้อย (2551, หน้า 19 – 35) ธาวิรัตน์ กลยนิษฐ์ (2556, หน้า 19 – 40) เต๋นชัย น้อยนาง (2557, หน้า 45 – 54) ไชยา บัวไชยสิทธิ์ (2557, หน้า 34 – 44) งามทิพย์ มั่นทองขาว (2559, หน้า 22 – 38) ภรปภา ศรีธิสาร (2555)

1.1.2 นำมาทำการสังเคราะห์โดยใช้การทำตารางเมตริกซ์ (Metrix) แล้วใช้เกณฑ์ความถี่ตั้งแต่ 6 ขึ้นไป

1.1.3 ผู้วิจัยได้นำขอบข่ายงานวิชาการดังกล่าวมาจัดกลุ่มงานวิชาการแล้วได้จำนวน 14 ขอบข่าย และมีขอบข่ายที่ 13 และ 14 มีความคล้ายคลึงกัน ผู้วิจัยจึงรวมทั้งสองขอบข่ายเข้าด้วยกัน ได้กลุ่มขอบข่ายงานวิชาการ 13 กลุ่ม นำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญทางการบริหารการศึกษา ประกอบด้วย ไชยา ภวระบุตร (2559) ธวัชชัย ไพไหล (2559) ระวีพรรณ ร้อยพิลา (2559) ฤทัยทรัพย์ ดอกคำ (2559) ปารณทัตต์ แสนวิเศษ (2559) พิจารณาความเหมาะสมแล้วสรุปกลุ่มงานวิชาการกลุ่มขอบข่ายงานวิชาการ 13 กลุ่ม ประกอบด้วย

1.1.3.1 การวางแผนงานวิชาการ

1.1.3.2 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

1.1.3.3 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

1.1.3.4 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

1.1.3.5 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผล

การเรียน

1.1.3.6 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

1.1.3.7 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้

1.1.3.8 การนิเทศการศึกษา

1.1.3.9 การแนะแนวการศึกษา

1.1.3.10 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน

การศึกษา

1.1.3.11 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

1.1.3.12 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับ

สถานศึกษาและองค์กรอื่น ส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

1.1.3.13 การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

1.2 เนื้อหาเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียน ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554, หน้า 1 – 3)

ประกอบด้วย

1.2.1 มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดี และมีสุนทรียภาพ

1.2.2 มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

ที่พึงประสงค์

1.2.3 มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

1.2.4 มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ

คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล

1.2.5 มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

1.2.6 มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน การทำงานสามารถ

ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร (Research Population) ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศกนนคร เขต 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 2,286 คน จำแนกเป็น ผู้บริหาร 176 คน ครูหัวหน้าวิชาการ 176 คน และครูผู้สอน 1,934 คน จาก 176 โรงเรียน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้แก่ บุคลากรใน โรงเรียน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศกนนคร เขต 1 ปีการศึกษา 2558 ผู้วิจัยได้ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, PP. 607 – 610, อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 43) ได้กลุ่มตัวอย่าง ขั้นต่ำ จำนวน 344 คน แต่ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 344 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 89 คน ครูหัวหน้าวิชาการ 89 คน และครูผู้สอน 166 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (MulTi – Stage Random Sampling)

3. ตัวแปรในการศึกษาวิจัย

3.1 ตัวแปรเกณฑ์

3.1.1 คุณภาพผู้เรียน ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554, หน้า 1 – 3) ประกอบด้วย

- 3.1.1.1 มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดี และมีสุนทรียภาพ
- 3.1.1.2 มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ที่พึงประสงค์
- 3.1.1.3 มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วย ตนเองรักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
- 3.1.1.4 มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็น ระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล
- 3.1.1.5 มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะที่จำเป็นตาม หลักสูตร
- 3.1.1.7 มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน การทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

3.2 ตัวแปรพยากรณ์ ได้แก่

3.2.1 ปัจจัยการบริหารงานวิชาการ 13 ด้าน

- 3.2.1.1 การวางแผนงานด้านวิชาการ
- 3.2.1.2 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
- 3.2.1.3 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 3.2.1.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- 3.2.1.5 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
- 3.2.1.6 การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- 3.2.1.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 3.2.1.8 การนิเทศการศึกษา
- 3.2.1.9 การแนะแนวการศึกษา
- 3.2.1.10 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน

การศึกษา

3.2.1.11 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

3.2.1.12 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับ

สถานศึกษาและองค์กรอื่น ส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

3.2.1.13 การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

การเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้

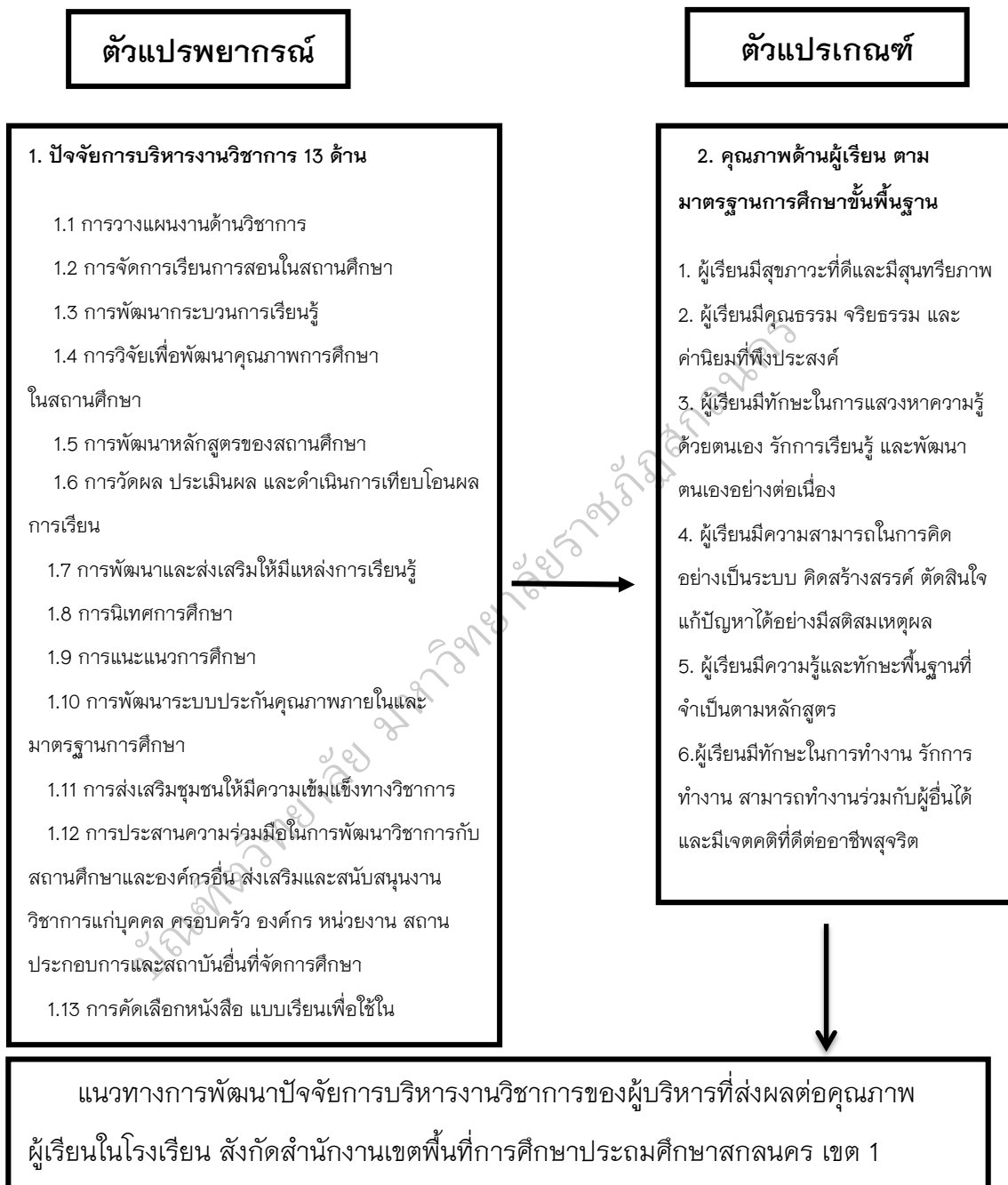
4.1 ระยะที่ 1 การศึกษาความสัมพันธ์ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ระหว่างเดือนสิงหาคม พ.ศ.2559 ถึงเดือนกันยายน พ.ศ.2559

4.2 ระยะที่ 2 การหาแนวทางพัฒนา ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2559

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัยไว้ดังนี้

1. ปัจจัยการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานในขอบข่ายภารกิจทุกอย่างของผู้บริหารโรงเรียน ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการปรับปรุงพัฒนาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด ต่อผู้เรียน พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมโดยผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกฝ่ายต้องร่วมมือกัน

1.1 การวางแผนงานด้านวิชาการ หมายถึง การจัดทำระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษามีขั้นตอน การศึกษาวิเคราะห์ รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับงานวิชาการ ให้ครบทุกด้าน และกำหนดเป็นแผนปฏิบัติการเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และการพัฒนาผู้เรียนโดยมีองค์ประกอบสำคัญ คือ ภาระงาน โครงการ/กิจกรรม ระยะเวลา งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ ตลอดจนแนวทางการประเมิน

1.2 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกระดับชั้น ตามแผนงานด้านวิชาการโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและบูรณาการการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ

1.3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพในสถานศึกษา หมายถึง การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการต่างๆ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการเรียนรู้พัฒนาการเรียนรู้พัฒนาการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

1.4 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น และเกิดการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง

1.5 การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การกำหนดระเบียบการวัดประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ การจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา ทำการวัดผลประเมินผล

เทียบโอนประสบการณ์ผลการเรียน และอนุมัติผลการเรียน การจัดให้มีการประเมินผล การเรียนทุกช่วงชั้นและจัดให้มีการซ่อมเสริมกรณีที่มีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

1.6 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา หมายถึง การ กำหนดนโยบายและแนวทางใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้และ กระบวนการทำงานของนักเรียน ครู และผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา การพัฒนาครูและ นักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญในการ เรียนรู้ที่ซับซ้อนขึ้น ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิด การจัดการ การหาเหตุผลในการตอบปัญหา และการเรียนรู้ในปัญหาที่ตนสนใจ การสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้พัฒนาการ เรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาต่อไป

1.7 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การจัดให้มีแหล่ง เรียนรู้อย่างหลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อสนับสนุนการแสวงหา ความรู้ด้วยตนเอง กับการจัดกระบวนการเรียนรู้ จัดระบบแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้ เชื่อมต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน จัดระบบแหล่งข้อมูลการเรียนรู้ในท้องถิ่นให้เชื่อมต่อกับ การจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน และการส่งเสริมให้ครู และผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและ นอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และนิเทศ กำกับติดตาม ประเมิน และปรับปรุง อย่างต่อเนื่อง

1.8 การนิเทศการศึกษา หมายถึง การสร้างคามตระหนักให้แก่ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษา ให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายใน ว่าเป็นกระบวนการ ทำงานร่วมกันที่ใช้เหตุผลการนิเทศเป็นการพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคล ให้มีคุณภาพ การนิเทศเป็นกระบวนการหนึ่งของการบริหาร เพื่อให้ทุกคนเกิดความเชื่อมั่น ว่า ได้ปฏิบัติถูกต้อง ก้าวหน้าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและตัวครูเอง การจัดนิเทศ ภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึง และต่อเนื่องเป็นระบบ และกระบวนการ จัดระบบ นิเทศภายในสถานศึกษาเชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1.9 การแนะแนว หมายถึง การจัดระบบงาน และโครงสร้างองค์กรแนะ แนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาให้ชัดเจน การสร้างความตระหนักให้ ครูทุกคนเห็นคุณค่าของการแนะแนว และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การส่งเสริมและ พัฒนาให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติม ในเรื่องจิตวิทยาการแนะแนวและการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน เพื่อให้สามารถบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ และเชื่อมโยงสู่การดำรงชีวิต ประจำวัน

1.10 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

หมายถึง การกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษาชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา และความต้องการของชุมชน จักระบบบริหารและสภาระสนเทศ โดยจัด โครงสร้างสถานศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนางานและการสร้างระบบประกันคุณภาพภายใน จักระบบสภาระสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ข้อมูลมีความสมบูรณ์เรียกใช้ง่าย สะดวก รวดเร็ว ปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ จัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา เช่น แผนกลยุทธ์ แผนยุทธศาสตร์ ดำเนินการตามแผนพัฒนาสถานศึกษา ในการดำเนิน กิจกรรมต่างๆ สร้างระบบการทำงานที่เข้มแข็ง สนับสนุนให้ครู ผู้ปกครอง และชุมชนเข้า มามีส่วนร่วม การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษา กำหนด เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

1.11 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ หมายถึง การจัด กระบวนการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น การจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน ส่งเสริมให้ชุมชนมีการจัดการศึกษา อบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญา และวิทยาการต่างๆ พัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้ มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างชุมชน

1.12 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น ส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา หมายถึง การระดมทรัพยากรเพื่อ การศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการ ของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสาน จารีต ธรรมเนียม ประเพณี และศิลปวัฒนธรรม ท้องถิ่น เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ประสานงานกับองค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนในการ พัฒนาชุมชนและท้องถิ่น ประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจต่อบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิในการจัด การศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดให้มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ เพิ่มความรู้ให้กับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา และการใช้ทรัพยากรร่วมกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

1.13 การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา หมายถึง การศึกษาวิเคราะห์คัดหนังสือเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ที่มีคุณภาพสอดคล้องกับ

หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อเป็นหนังสือแบบเรียน ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน จัดทำหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบ การตรวจพิจารณาคุณภาพหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบ

2. คุณภาพผู้เรียน หมายถึง คุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านคุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดี และมีสุนทรียภาพ หมายถึง ผู้เรียนมีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพ ออกกำลังกายสม่ำเสมอ มีน้ำหนักส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน รู้จักป้องกันและหลีกเลี่ยงจากสิ่งเสพติดให้โทษ สภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรค ภัย อุบัติเหตุและปัญหาทางเพศ เห็นคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและให้เกียรติผู้อื่น รวมทั้งแสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึกซาบซึ้ง เห็นคุณค่าในศิลปะอันงดงาม ความไพเราะน่ารื่นรมย์ของดนตรี พัฒนาฝึกฝนซึมซับจนเป็นนิสัยในชีวิตประจำวัน สามารถสร้างผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ กีฬา/นันทนาการตามจินตนาการได้ตามวัย

มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ หมายถึง ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น กตัญญูกตเวทิต่อบุพการีและผู้มีพระคุณ ยอมรับความคิดและวัฒนธรรมที่แตกต่าง เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มีความตระหนัก รู้คุณค่า ร่วมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม และเป็นคนดีของสังคม

มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองรักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง หมายถึง ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่างๆ รอบตัว มีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู ฟัง พูด เขียน และตั้งคำถาม เพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อการเรียนรู้ระหว่างกัน และสามารถใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้และนำเสนอผลงาน

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ และคิดได้ตลอดแนว มีการจัดระเบียบความคิด ใช้เหตุและผลในการอ้างอิงแนวคิด สรุปความคิดจากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู สื่อสารโดยการพูดหรือเขียนตาม

ความคิดของตนเอง นำเสนอวิธีคิด วิธีแก้ปัญหาด้วยภาษา หรือวิธีการของตนเอง กำหนดเป้าหมาย คาดการณ์ และตัดสินใจแก้ปัญหาโดยมีเหตุผลประกอบ มีความคิดริเริ่ม และสร้างสรรค์ผลงานด้วยความภาคภูมิใจ และสามารถสร้างองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร หมายถึง ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยทั้ง 8 กลุ่มสาระ มีผลการประเมินสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตร และมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด รวมทั้งมีผลการทดสอบระดับชาติเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน การทำงานสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการทำงานอย่างเป็นระบบ โดยมีการวางแผนการทำงาน ดำเนินงานตามแผนอย่างรอบคอบ เอาใจใส่ มานะ พากเพียร มีการตรวจสอบทบทวนการทำงานเป็นระยะๆ จนงานที่ดำเนินการบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดจนสำเร็จอย่างมีคุณภาพ ทำงานอย่างมีความสุข มุ่งมั่นพัฒนางาน และภูมิใจในผลงานของตนเอง สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริต สามารถบอกแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ และหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองสนใจ

3. บุคลากรในโรงเรียน หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน

4. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้รักษาราชการแทนตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ปีการศึกษา 2558

5. ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ หมายถึง ผู้ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการ โรงเรียน หรือรวมถึงรองผู้อำนวยการโรงเรียนที่รับผิดชอบงานฝ่ายวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ปีการศึกษา 2558

6. ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่หลักด้านการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ปีการศึกษา 2558

7. โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนในระดับระดับประถมศึกษาของรัฐบาล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกเป็น 3 ขนาด ดังนี้

- 7.1 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน
- 7.2 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121 – 300 คน
- 7.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป
8. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร หมายถึง การเสนอแนวทางปฏิบัติเพื่อการพัฒนาตัวแปรพยากรณ์ที่ดี และการหาแนวทางพัฒนานี้เป็นการนำผลจากการศึกษาที่ค้นพบว่าปัจจัยการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารด้านที่มีอำนาจพยากรณ์ต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนมีอะไรบ้างแล้วนำไปศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ (Experts Study)